

26.08.2013

Ryj/1

§ 838

Lausunnon antaminen Finavia Oyj:lle Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta

Pöydälle 26.08.2013

HEL 2013-007470 T 11 00 01

Viite: Asia nro 19/080/2013

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Hannu Penttilä

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Finavia Oyj, Ympäristö

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättäne antaa Finavia Oyj:lle seuraavan lausunnon Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta:

Lentomelualue ja altistujamäärät

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomelualueen Lden > 55 dB pinta-ala ja alueella olevien asukkaiden määrä tulevat kasvamaan nykyisestä vuoden 2025 ennustetilanteessa siten, että melualue ulottuisi jatkossa myös Helsingin puolelle. Esitetty uusi lentomelualue Suutarilan pohjoisosassa on Yleiskaava 2002:ssa pientalovaltaista aluetta ja työpaikka-alueita. Yleiskaava 2002:ssa ei ole Helsinki-Vantaan melua koskevaa merkintää tai määräystä. Alueen asemakaavoituksessa huomioidaan jo nykyisellään alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien jatkeella lentomeluvyöhykkeenä Lden 50–55 dB ja tarvittaessa annetaan lentomelua koskevia asuntojen ääneneristysmääräyksiä. Alueilla, joiden melutaso Lden on 55–60 dB, voidaan hyväksyä ainoastaan pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii asumiseen erityisen hyvin tai jos toimenpiteille on muita erityisen hyviä perusteita.

Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirastossa ollaan valmistelemassa uutta yleiskaavaa, jossa alueelle esitettävä maankäyttö ei tämänhetkisten kaavailujen mukaan tule lentomelun huomioon ottamisen näkökulmasta merkittävästi poikkeamaan nykyisen yleiskaavan mukaisesta maankäytöstä.

Toimintasuunnitelmassa vertaillaan eri liikennemuotojen melulle altistuvien asukkaiden määriä pääkaupunkiseudulla. Eri liikennemuotojen altistujamääriä Helsingissä ei kuitenkaan tule laskea yhteen kuten suunnitelmassa on tehty.

Helsinki-Vantaan kansainvälisen lentoaseman kehittämisedellytysten turvaaminen on Helsingin seudun sekä Suomen elinkeinoelämän kannalta erittäin tärkeää, minkä johdosta melunhallintatoimista ei saa tulla kohtuuttomia. Siitä huolimatta melunhallinnan tavoitteena tulee olla se, että melulle altistuvien määrä ei kasva ja että lentoaseman sekä sitä ympäröivien kaupunkien kehitys ei vaikeudu.

Melunhallintasuunnitelma

Lausunnolla oleva Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma on hyvä, laaja ja kattava esitys lentoaseman liikenteenohjauksesta ja meluhaittojen vähentämisestä.

Meluntorjuntasuunnitelmassa esitetyt melunhallintatoimia tulee kuitenkin edelleen kehittää. Erityisesti yöajan (klo 22–07) melun vähentämiseen tähtääviin toimenpiteisiin tulee kiinnittää vielä enemmän huomiota. Tämä korostuu, mikäli paine myöhäisen illan lentotoiminnan lisäämiseen edelleen kasvaa. Yöaikaan meluhaitat korostuvat ja yksittäinenkin ylilento voi aiheuttaa unen häirintää.

Ympäristömeludirektiivin mukainen meluntorjunnan toimintasuunnitelma sisältyy tähän lentokonemelun hallintasuunnitelmaan. Luettavuuden ja asian ymmärrettävyyden kannalta meluntorjunnan toimintasuunnitelman erottaminen omaksi raportikseen tai osiokseen olisi kuitenkin suositeltavaa. Jo eri suunnitelmien erilaiset nimet aiheuttavat helposti sekaannusta lukijassa. Myös tiivistelmä auttaisi lukijaa hahmottamaan oleellisen laajasta kokonaisuudesta.

Kiitoteiden käyttötapoja, ilmatilan hallintaa ja lentoreittejä on selostettu toimintasuunnitelmassa seikkaperäisesti, mikä antaa tietoa melunhallinnan mahdollisuuksien ja keinojen ymmärtämiseksi. Varsinaiset kappaleessa 7 hyvin ja selkeästi esitetyt melunhallintamenetelmät kuitenkin hukkuvat laajaan tietosisältöön.

Esitetyt melunhallintatoimenpiteet ovat suurelta osin osa lennonohjauksen ja lentoreittien suunnittelun prosessia, jolloin

vaikutusten arviointi on ymmärrettävästi hankalaa. Kuitenkin esimerkiksi yöaikaisten melumaksujen vaikuttavuudesta olisi tärkeää saada seurantatietoa.

Esittelijä

Finavia Oyj pyytää Helsingin kaupungilta lausuntoa Helsinki-Vantaan lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmasta "Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma, Finavia Oyj 24.5.2013". Kirjalliset lausunnot on pyydetty toimittamaan 20.6.2013 mennessä. Lisäaikaa lausunnon antamiseen on saatu 30.8.2013 asti.

Finavia on laatinut ympäristölupapäätöksen (Etelä-Suomen aluehallintovirasto, päätös 49/2011/1) määräyksen perusteella melunhallintasuunnitelman, joka sisältää myös ympäristömeludirektiivin (2002/49/EY) edellyttämän Helsinki-Vantaan lentoaseman meluntorjunnan toimintasuunnitelman. Ympäristömeludirektiivin mukaisen toimintasuunnitelman sisällöstä on määrätty valtioneuvoston asetuksessa 801/2004. Ympäristönsuojelulain 25 b § mukaisesti toimintasuunnitelmaa laadittaessa tulee kuulla yleisöä ja pyytää lausunnot mm. vaikutusalueen kunnilta. Lentomelun hallintasuunnitelman tavoitteena on selkokielisesti kuvata liikenteenohjauksen periaatteet, tavoitteet ja keinot meluhaittojen vähentämiseksi.

Lentomelun hallinnan tavoitteena on lentoliikenteen toteuttaminen siten, että lentomelualueella on mahdollisimman vähän asukkaita. Kaikkea lentoaseman toimintaa ohjaa ensisijaisesti turvallisuus ja meluntorjuntaa toteutetaan sen ehtoilla. Keskeisimpiä melun vähentämistoimia, joita Finavia toteuttaa vaikuttamismahdollisuuksiensa rajoissa ovat:

- ilma-alusten melupäästöjen vähentäminen
- melun leviämistä vähentävät lentomenetelmät (kiitoteiden käyttötapa, lentoonlähtöreitit, koneiden melua koskevat rajoitteet, koneiden jatkuvan liu'un lähestymisten lisääminen, jatkuvan korkeuden vähentämisen toimintatekniikan mahdollistaminen, kiitotien 15 laskeutumisten vektorointi)
- maankäytön suunnitteluun vaikuttaminen
- taloudellinen ohjaus kuten lentoonlähtö- ja laskeutumismelumaksut
- toimintarajoitukset.

Helsinki-Vantaan lentoaseman melualueen laajuus ja lentomeluvyöhykkeen asukasmäärä on pienentynyt huomattavasti vuodesta 1990. Positiivinen kehitys on aiheutunut konekaluston

26.08.2013

Ryj/1

uusiutumisesta vähämeluisammaksi sekä Finavian kiitoteiden käyttöön ja lentoreittien suunnitteluun liittyvistä melunhallintatoimista.

Vuonna 2012 lentoaseman kokonaisoperaatiomäärä oli 175 967 operaatiota ja matkustajamäärä oli noin 14,9 miljoonaa matkustajaa. Operaatioiden määrä vaihtelee huomattavasti vuorokauden mittaan. Yöllä operaatioiden määrä on pieni kello 01-06 välisenä aikana. Aamulla kuuden jälkeen operaatiomäärä nousee nopeasti lähes 20 operaatioon tunnissa ja vilkkain aamutunti alkaa kello 8. Keskipäivällä liikenne on vähäisempää kello 14 asti, jolloin alkaa iltapäivän vilkas jakso kestäen kello 18 asti. Tämän jälkeen operaatioiden määrä laskee yötä kohden lukuun ottamatta kello 22–23 välillä olevaa laskeutuvien koneiden aaltoa. Liikenteen kysynnän ns. huipukkuus tulee kasvamaan edelleen operaattoreiden liiketoimintastrategioista johtuen.

Vuoden 2011 toteutunutta tilannetta kuvaavan meluselvityksen mukaan yli 55 dB melualueella (Lden) asui 14 000 asukasta ja melualueen laajuus oli 65 km². Lentomeluvyöhyke ei ulottunut Helsingin kaupungin alueelle. Muutaman viime vuoden aikana melunvyöhykkeen laajuus ja asukasmäärä ovat hieman kasvaneet.

Ympäristölupahakemuksen yhteydessä vuodelle 2025 tehdyn ennustetilanteen mukaan lentomelualueen arvioidaan laajenevan siten, että sillä asuu vuonna 2025 noin 20 000 asukasta. Ennustetilanteessa 55 dB melualueen arvioidaan ulottuvan myös Pohjois-Helsinkiin Suutarilan alueelle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Finavia Oyj:n lausuntopyyntö
- 2 Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma, Finavia Oyj 24.5.2013

Otteet

Ote
Finavia Oyj, Ympäristö

Tiedoksi; Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Ympäristölautakunta
Kaupunkisuunnittelulautakunta

26.08.2013

Ryj/1

Päätöshistoria

Ympäristölautakunta 25.06.2013 § 210

HEL 2013-007470 T 11 00 01

Päätös

Ympäristölautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Helsinki-Vantaan lentoaseman aiheuttamat meluhaitat ovat vähentyneet huomattavasti viimeisten 20 vuoden aikana lentoliikenteen kasvusta huolimatta. Kansainväliset määräykset lentokoneiden melupäästöille ovat kiristyneet ja konekaluston uusiutumisen myötä se on osaltaan vaikuttanut melutilanteeseen positiivisesti. Finavia on myös aktiivisesti toteuttanut monia melunhallintatoimenpiteitä. Ensisijainen kiitoteiden käyttötapa ja lentoonlähtöreittien huolellinen suunnittelu asutus huomioiden ovat osa jo vakiintuneita melunhallintakäytäntöjä.

Lentomelualue ja altistujamäärät

Lentoaseman sijoittuminen kasvavalle ja tiivistyvälle pääkaupunkiseudulle aiheuttaa haasteita melunhallinnan ja maankäytön suunnittelun yhteensovittamiselle.

Melunhallintatoimenpiteistä huolimatta lentomelualueet uhkaavat laajeta jatkossa. Lentotoiminnan kasvu ja kasvava paine myöhäisen illan lentotoiminnan lisäämiseen sekä toisaalta kasvavat asuinalueet mm. Vantaalla ja Keravalla lisäävät lentomelulle altistuvien asukkaiden määrää ennusteiden toteutuessa.

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaan lentomelualue Lden > 55 dB tulee vuoden 2025 ennustetilanteessa kasvamaan siten, että melualue ulottuu myös Pohjois-Helsingin alueelle Suutarilaan. Jo nykyisellään sijainti kiitotien jatkeella otetaan huomioon alueen asemakaavoituksessa. Lentomeluvyöhykkeen Lden 55–60 dB laajeneminen Helsinkiin tarkoittaisi jatkossa sitä, että tälle alueelle voidaan hyväksyä ainoastaan pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii asumiseen erityisen hyvin.

Helsinki-Vantaan kansainvälisen lentoaseman kehittämisedellytysten turvaaminen on koko pääkaupunkiseudun ja sen elinkeinoelämän kannalta erittäin tärkeää. Siitä huolimatta melunhallinnan tavoitteena tulee olla se, että melualueet eivät laajene ja asukkaille aiheutuva meluhaitta ei kasva.

Toimintasuunnitelmassa vertaillaan eri liikennemuotojen melulle altistuvien asukkaiden määriä pääkaupunkiseudulla. Eri liikennemuotojen altistujamääriä Helsingissä ei voi eikä pidä laskea

yhteen kuten suunnitelmassa on tehty. Helsingin kaupungin meluselvityksessä 2012 ei myöskään arvioitu erikseen katuliikenteen aiheuttamia melutasoja tai altistujamääriä.

Finavia on toukokuussa julkaissut WebTrack – internetsovelluksen, jonka kautta mm. asukkaat ja viranomaiset voivat seurata toteutuneita lento- ja lentomelutapahtumia tunnin viiveellä. Palvelun kautta saa yksityiskohtaista tietoa mm. lentokoneen sijainnista, korkeudesta ja konetyypistä sekä melumittausasemien melutiedoista.

Ympäristölautakunta pitää tätä uutta palvelua erittäin hyvänä lisänä Finavian melun seurantajärjestelmään. Avoimen tiedonvälityksen lisääminen voi osaltaan vaikuttaa asukkaiden suhtautumiseen lentoliikenteeseen.

Melunhallintasuunnitelma

Lausunnolla oleva Helsinki-Vantaan lentoaseman lentokonemelun hallintasuunnitelma on hyvä, laaja ja kattava esitys lentoaseman liikenteenohjauksesta ja meluhaittojen vähentämisestä.

Meluntorjuntasuunnitelmassa esitettyjä melunhallintatoimia tulee kuitenkin edelleen kehittää. Erityisesti yöajan (klo 22–07) melun vähentämiseen tähtääviin toimenpiteisiin tulee kiinnittää vielä enemmän huomiota. Tämä korostuu, mikäli paine myöhäisen illan lentotoiminnan lisäämiseen edelleen kasvaa. Yöaikaan meluhaitat korostuvat ja yksittäinenkin ylilento voi aiheuttaa unen häirintää.

Ympäristömeludirektiivin mukainen meluntorjunnan toimintasuunnitelma sisältyy tähän lentokonemelun hallintasuunnitelmaan. Luettavuuden ja asian ymmärrettävyyden kannalta meluntorjunnan toimintasuunnitelman erottaminen omaksi raportikseen tai osiokseen olisi kuitenkin suositeltavaa. Jo eri suunnitelmien erilaiset nimet aiheuttavat helposti sekaannusta lukijassa. Myös tiivistelmä auttaisi lukijaa hahmottamaan oleellisen laajasta kokonaisuudesta.

Kiitoteiden käyttötapoja, ilmatilan hallintaa ja lentoreittejä on selostettu toimintasuunnitelmassa seikkaperäisesti, mikä antaa tietoa melunhallinnan mahdollisuuksien ja keinojen ymmärtämiseksi. Varsinaiset kappaleessa 7 hyvin ja selkeästi esitetyt melunhallintamenetelmät kuitenkin hukkuvat laajaan tietosisältöön.

Esitetyt melunhallintatoimenpiteet ovat suurelta osin osa lennonohjauksen ja lentoreittien suunnittelun prosessia, jolloin vaikutusten arviointi on ymmärrettävästi hankalaa. Kuitenkin esimerkiksi yöaikaisten melumaksujen vaikuttavuudesta olisi tärkeää saada seurantatietoa.

26.08.2013

Ryj/1

Esittelijä

ympäristöpäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Anu Haahla, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 28916
anu.haahla(a)hel.fi

Kaupunkisuunnittelulautakunta 11.06.2013 § 213

HEL 2013-007470 T 11 00 01

Päätös

Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Meluntorjunnan toimintasuunnitelman mukaan Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomelualueen Lden > 55 dB pinta-ala ja alueella olevien asukkaiden määrä tulevat kasvamaan nykyisestä vuoden 2025 ennustetilanteessa siten, että melualue ulottuisi jatkossa myös Helsingin puolelle. Esitetty uusi lentomelualue Suutarilan pohjoisosassa on Yleiskaava 2002:ssa pientalovaltaista aluetta ja työpaikka-alueita. Yleiskaava 2002:ssa ei ole Helsinki-Vantaan melua koskevaa merkintää tai määräystä. Alueen asemakaavoituksessa huomioidaan jo nykyisellään alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotien jatkeella lentomeluvyöhykkeenä Lden 50–55 dB ja tarvittaessa annetaan lentomelua koskevia asuntojen ääneneristysmääräyksiä. Alueilla, joiden melutaso Lden on 55–60 dB, voidaan hyväksyä ainoastaan pienimuotoista täydennysrakentamista, jos alue muuten sopii asumiseen erityisen hyvin tai jos toimenpiteille on muita erityisen hyviä perusteita.

Kaupunkisuunnitteluvirastossa ollaan valmistelemaan uutta yleiskaavaa, jossa alueelle esitettävä maankäyttö ei tämänhetkisten kaavailujen mukaan tule lentomelun huomioon ottamisen näkökulmasta merkittävästi poikkeamaan nykyisen yleiskaavan mukaisesta maankäytöstä.

Lentoaseman liikenteen meluntorjunnan toimintasuunnitelmassa esitetyt melunhallintatoimia tulee edelleen kehittää, jottei melulle altistujien määrä kasva ja lentoaseman sekä sitä ympäröivien kaupunkien kehitys vaikeudu. Toisaalta Helsinki-Vantaan lentoaseman toimintaedellytyksien turvaaminen on tärkeää niin Helsingin seudun kuin koko Suomenkin tulevaisuudelle, minkä johdosta melunhallintatoimista ei saa tulla kohtuuttomia.

Esittelijä

yleiskaavapäällikkö

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

26.08.2013

Ryj/1

Rikhard Manninen

Lisätiedot

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566